

REGULERING AV FISKET ETTER BLÅKVEITE NORD FOR 62° N I 2026

Fiskeridirektøren har forelagt forslaget til regulering av fisket etter blåkveite i 2026 for Sametinget, jf. lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) § 4-3. Forslaget legges frem etter enighet med Sametinget. Den foreslåtte reguleringen legger til rette for samiske interesser da kystfiskeflåten reguleres som åpen gruppe.

1 SAMMENDRAG

Det er per dags dato ikke fastsatt noen totalkvote for blåkveite for 2026. Inntil totalkvoten er fastsatt, legges kvoterådet fra den felles russisk-norske arbeidsgruppen for arktiske fiskeri (JRN-AFWG) til grunn for utarbeidelsen av reguleringen for 2026. Dette tilsvarer en økning på om lag 20 % i forhold til kvoteanbefalingen og en nedgang på 22 % fra totalkvoten i 2025.

Det tas forbehold om at endring av totalkvote kan komme på et senere tidspunkt, og at de foreslåtte kvotene for 2026 kun er ment som et regneeksempel.

Reguleringsopplegget for fisket etter blåkveite foreslås videreført i 2026. Deltagelsen er antatt å øke med 5 % og overreguleringen er foreslått til 10%. Fordelingen mellom reguleringsgrupper foreslås videreført. Fiskeridirektøren foreslår at kystflåtens direktefiske reguleres med en periode, og at det settes av en bifangstavsetning når direktefiske ikke er tillatt. Trålere og konvensjonelle havfiskefartøy foreslås regulert med fartøyskvoter på 44 tonn.

2 FISKET I 2024

Den norske kvoten av blåkveite var i 2024 på 10 823 tonn, hvorav 66 tonn var avsatt til forskning. Trålerne og konvensjonelle havfiskefartøy hadde en samlet gruppekvote på 4 223 tonn. Kystflåten under 28 meter disponerte til sammen 6 334 tonn, hvorav 534 tonn var avsatt til bifangst når det direkte fisket ikke var tillatt. Det ble avsatt 200 tonn til kystfartøy over 28 meter som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket. Tabell 1 viser kvoter, fangst, restkvote og førstehandsverdi av blåkveite fordelt på fartøygrupper i 2024.

Tabell 1: Fangst og førstehandsverdi i 2024. Fartøy med fangst over 10 kg.

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Restkvote (tonn)	Verdi (mill. kr)	Antall fartøy
Trålere	4 223	2 604	-96	167,4	39
Konvensjonelle havfiskefartøy		1 715		106,75	26
Fartøy under 28 meter største lengde	6 334	6 003	331	251,8	540
Fartøy over 28 meter største lengde	200	128	72	7,9	18
Forskningsfangst	66	0	66	0	0
Annet					
Totalt	10 823	10 450	372	533,6	623

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister og konsesjons- og deltakerregister per 10. oktober 2025

I 2024 utgjorde det norske fisket av blåkveite om lag 10 450 tonn, noe som innebærer at det var 372 tonn igjen av totalkvoten. Førstehandsverdien var om lag 533 millioner kroner.

3 REGULERINGEN I 2025

På møtet i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i 2009 ble partene enige om en fordelingsnøkkel for blåkveite. Denne innebærer at Norge får en andel på 51 %, Russland får 45 %, og 4 % avsettes til tredjeland.

Videre ble partene i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i 2024 enige om en totalkvote på 19 000 tonn for 2025. Med de fastsatte fordelingsnøkklene ga dette en kvote til Norge på 9 675 tonn.

Av den norske kvoten ble 71 tonn avsatt til forskning og 200 tonn til dekning av bifangst for kystfartøy over 28 meter som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket. Kvoten ble videre fordelt med en gruppekvote på 5 642 tonn for kystfartøy under 28 meter største lengde, hvorav 500 tonn ble avsatt til dekning av bifangst når direkte fiske ikke er tillatt. Havfiskefartøy, konvensjonelle havfiskefartøy og trålere, ble tildelt en samlet gruppekvote på 3 762 tonn.

Reguleringen av fisket i 2025 består av følgende elementer:

- Bare fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap, kunne delta i det direkte fisket etter blåkveite.
- Tillatt med direkte fiske i en periode fra og med 26. mai til periodekvoten var beregnet oppfisket (siste fangstdato 1. september).
- Fartøyene ble tildelt maksimalkvoter differensierte etter største lengde som ved periodeoppstart var som følger:

Tabell 2: Maksimalkvoter 2025

Største lengde	Maksimalkvote
0 – 13,9 meter	10 tonn
14 – 19,9 meter	11,25 tonn
20 – 27,9 meter	12,5 tonn

- Det ble ikke gjort noen refordelinger

- Det ble ikke satt fiskeforbud i områder og perioder på grunn av internasjonale militærøvelser (såkalte «skytevindu»).
- Fartøy som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket eller når dette fisket ikke var tillatt, kunne ha inntil 7 % bifangst av blåkveite beregnet per uke. Bifangsten for konvensjonelle kystfartøy over 28 meter største lengde var i tillegg begrenset til 12,5 tonn.
- Fangst av blåkveite utenom direktefisket trekkes fra fartøyenes maksimalkvote
- Trålere og konvensjonelle havfiskefartøy er regulert med en fartøykvote på 57 tonn. Denne kvoten skal også dekke bifangst av blåkveite i andre fiskerier.

4 UTVIKLINGEN I FISKET I 2025

Tabell 3 gir en oversikt over fangst av blåkveite fordelt på fartøygrupper per 10. oktober i år. Av Norges kvote på 9 675 tonn, står det ca. 2 000 tonn igjen. Det er registrert 5 tonn forskningsfangst så langt i år. Når det gjelder havfiskeflåten, har 19 konvensjonelle havfiskefartøy og 35 trålere landet fangst så langt i 2025.

Tabell 3: Gruppekvoter, fangst og førstehandsverdi i 2025. Fartøy med fangst over 10 kg.

Fartøygruppe	Kvote (tonn)	Fangst (tonn)	Restkvote (tonn)	Verdi (mill. kr)	Antall fartøy
Trålere	3 762	944	1 657	68,8	35
Konvensjonelle havfiskefartøy		1 161		89,9	19
Fartøy under 28 meter s.l.	5 642	5 424	218	321,4	571
Fartøy over 28 meter s.l.	200	86	64	10,7	16
Forskningsfangst	71	5	66	0,3	1
Annet					
Totalt	9 657	7 670	2 005	491,1	642

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister og konsesjons- og deltakerregister per 10. oktober 2025

Tabell 4 viser status over fangst og deltakelse av fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap. Det har blitt landet 250 tonn blåkveite som bifangst når direktefisket ikke er tillatt. Kystflåtens periodekvoter og bifangstavsetning på til sammen 5 642 tonn er underfisket med 218 tonn.

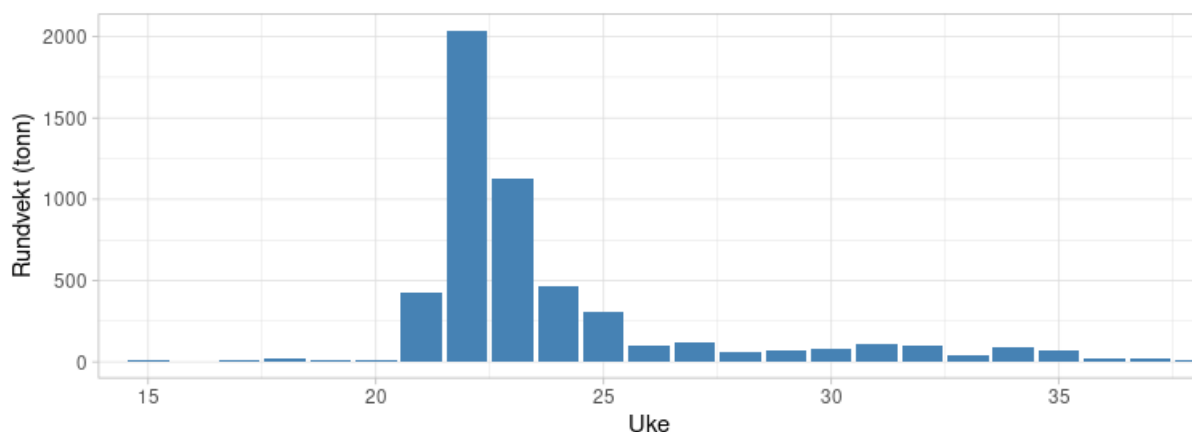
Tabell 4: Fangst og deltakelse av konvensjonelle fartøy under 28 meter største lengde i 2025. Fartøy med fangst over 10 kg.

	Fangst (tonn)	Antall fartøy
Bifangst før direktefiske	160	59
Direktefiskeperiode	5 174	555
Bifangst etter direktefiske	90	49
Totalt	5 424	571

Kilde: Fiskeridirektoratets Landings- og sluttseddelregister per 10. oktober 2025

Som tabell 4 viser, har 571 kystfartøy landet blåkveite så langt i år, mot 540 fartøy i 2024. Den reelle deltakelsen i direktefisket har vært noe lavere, siden en del fartøy kun har landet blåkveite som bifangst.

Deltakelsen og fisketakten under direktefiske var relativt god. Fisketakten var svært høy de første to ukene, men avtok gradvis etter dette. Direktefisket ble stoppet fra og med 1. september. Fisket varte dermed i 14 uker, mot så vidt over 2 uker i 2024. Redusert overregulering av maksimalkvoter for 2025, kombinert med en direktefiskeperiode, hadde som mål å redusere kappfiskeproblematikken. Gjennom direktefisket i 2025 ble fisket fordelt bedre utover i tid, og kappfiskeproblematikken ble dermed i stor grad redusert sammenlignet med tidligere år.

Figur 1: Fangst per uke, konvensjonelle fartøy under 28 meter største lengde i 2025
Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 10. oktober 2025

5 BESTANDSSITUASJONEN

5.1 STATUS

Metoden for bestandsestimering ble revidert i 2023, noe som medførte betydelige endringer i estimatene. Biomasseanslagene ble lavere og høstingsraten ble høyere, men trender og fangstråd endres lite. Fangstbar biomasse (lengde ≥ 45 cm) økte fra 2007 til 2014, men har siden vist nedadgående trend. Gytebestanden er noe under føre-var nivå (B_{pa}). Fisketrykket har vært økende siden 2008 og er på det høyeste nivå i tidsserien, med unntak av ett spesielt år. Høstingsraten er betydelig høyere enn estimatet for maksimalt langtidsutbytte (HR_{MSY}). Rekrutteringen varierer noe, og 2017- og 2018-årsklassene er estimert å være relativt store. I den gamle bestandsmodellen ble trolig rekrutteringstoppene overestimert, mens de nå kan være underestimert.

Dette er en langlivet, lavproduktiv art som tilsier et lavt fangstpress. Historisk har kvoter blitt fastsatt høyere enn rådgivningen tilsier, og fangstene har også overskredet kvotene.

5.2 FORVALTNINGSRÅD

Den felles russisk-norske arbeidsgruppen for arktiske fiskeri (JRN-AFWG) anbefaler i henhold til MSY-tilnærming en kvote på 14 891 tonn i 2026. Dette gjenspeiler en fangstrate på 0,123. Dette tilsvarer en økning på om lag 20 % i forhold til kvoteanbefalingen for 2025, og er om lag 22% lavere enn avtalt kvote for 2025.

6 RAMMEVILKÅR I KVOTEAVTALEN MED RUSSLAND

På møtet i Den blandede norsk-russiske fiskerikommisjon i 2009 ble partene som nevnt enige om en fordelingsnøkkel for blåkveite som gir Norge en andel på 51 %, Russland 45 %, og 4 % avsettes til tredjeland.

Det er per dags dato ikke fastsatt en totalkvote for 2026. Inntil totalkvoten er fastsatt, legges kvoterådet fra den felles russisk-norske arbeidsgruppen for arktiske fiskeri (JRN-AFWG) til grunn som et regneeksempel for utarbeidelsen av kvoter for 2026.

Basert på dette regneeksemplet tilsvarer totalkvoten 14 891 tonn, hvorav Norges andel etter tradisjonell fordeling på 51 % utgjør 7 579 tonn, Russlands andel utgjør 45 % og 4 % avsettes til tredjeland.

7 REGULERING AV FISKET I 2026

7.1 AVSETNING TIL FORSKNINGSFORMÅL

Fiskeridirektøren viser til pågående prosess med utlysning av forskningskvoter for 2026. Størrelsene på avsetningene til undervisningskvoteordningen, forskningsformål og lærlingskvoter vil først være kjent når endelig forskrift fastsettes rett før årsskiftet. Disse vil gå til fradrag i totalkvoten, men utgjør etter all sannsynlighet en svært liten andel av totalkvoten, og vil derfor ikke ha betydning for forslaget til regulering.

7.2 FORDELING AV NORSK KVOTE

Etter innføringen av totalkvoter i 2009 ble tidligere regulering som ga 60 % til kystflåten og 40 % til havflåten i hovedsak videreført. Fra 2018 ble det innført en gruppekvote for havfiskeflåten og bifangstavsetninger til kystflåten. Dette foreslås videreført i 2026.

For å unngå at totalkvoten overfiskes, er det nødvendig å holde tilbake et begrenset kvantum til uunngåelig bifangst for kystfartøy over 28 meter største lengde. Faktisk fangst fra denne gruppen har de siste årene vært om lag 125 tonn i 2021, 61 tonn i 2022, 79 tonn i 2023 og 128 tonn i 2024.

Fiskeridirektøren foreslår en avsetning til uunngåelig bifangst for kystfartøy over 28 meter på 200 tonn.

Fiskeridirektøren legger til grunn en tilsvarende fordeling mellom kystflåten og kystfartøy over 28 meter største lengde, konvensjonelle havfiskefartøy og trålere som tidligere år. Mengden bifangst fra kystfartøy under 28 meter har økt betydelig de seneste årene, men fangstmengden etter direktefisket synes noe redusert for 2024 og 2025. Dette kan ha sammenheng med begrensningene i fiskerier som brosme og lange. Direktefiskeperioden i 2025 foregikk også over en lengre og sammenhengende periode, noe som har medført en lavere bifangst for 2025. Avsetningen foreslås derfor noe redusert i forhold til foregående år.

Fiskeridirektøren foreslår en kvote på 4 385 tonn for kystflåtens direktefiske etter blåkveite i 2026, samt en avsetning til bifangst på 400 tonn når direktefiske ikke er tillatt.

Videre foreslår fiskeridirektøren at konvensjonelle havfiskefartøy og trålere reguleres innenfor en samlet gruppekvote på 2 923 tonn blåkveite.

7.3 REGULERING AV DET DIREKTE KYSTFISKET

De siste årene har intensiteten og interessen for å delta i kystfisket økt betraktelig. En slik utvikling har flere negative sider, både for fiskeflåten, bestanden og markedet. Direktefisket har blitt betegnet som et kappfiske som er lite forutsigbart. Kappfiske bidrar til problemer både i selve fisket og nedstrøms i verdikjeden. Det blir økt grad av brukskonflikter og mange kan bli nødt til å gjøre uhensiktsmessige tilpasninger for å få deltatt i fisket. Foredlingsindustrien får svært store landinger i et kort tidsrom og kvaliteten kan være redusert.

Det ble gjort betydelige endringer i reguleringen av direktefisket for 2025. For 2025 ble overreguleringen vesentlig redusert, og direktefisket ble lagt om fra to til en periode. Formålet med dette var å gi flere fartøy anledning til å unytte hele maksimalkvoten og dermed forhindre kappfiske, redusere brukskonflikter og begrense risikoen for at mange fartøy deltar under krevende værforhold. Tiltaket har fungert etter hensikten, og det foreslås derfor å gjennomføre direktefisket i en samlet periode også i 2026.

7.3.1 Fangstperiode

Oppstart av direktefisket har generelt vært i midten av mai til starten av juni. Fiskeridirektoratet er ikke oppmerksom på klare hensyn som tilsier en gitt fiskeperiode. Oppstartsdato har de siste årene vært lagt til månedsskiftet mai-juni for å koordinere fisket med oppskytningsaktivitetene til Andøya Space. Bedriften har beskrevet at periodene april/mai og medio august til oktober som spesielt gode for oppskytninger. Av forsiktighetshensyn synes det rimelig å videreføre start av direktefisket på om lag samme tid som tidligere.

Det er krevende å fastsette oppstart for direktefiske etter blåkveite ved gode strømforhold, ettersom flere faktorer spiller inn. Ved å videreføre reguleringsopplegget fra 2025 er hensikten å dempe kappfisket, slik at flere fartøy vil få mulighet til å utnytte maksimalkvoten og innsatsen kan spres over tid. Dette gir fartøyene større fleksibilitet til å avvente gunstige vær- og strømforhold før de går ut i fiske.

Fiskeridirektøren foreslår at fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap gis adgang til et maksimalkvoteregulert direkte fiske etter blåkveite i en periode fra og med mandag 25. mai og til gruppekvoten er beregnet oppfisket.

7.3.2 Maksimalkvoter

I årene 2016-2025 har det vært fastsatt følgende maksimalkvoter differensiert etter fartøylengde:

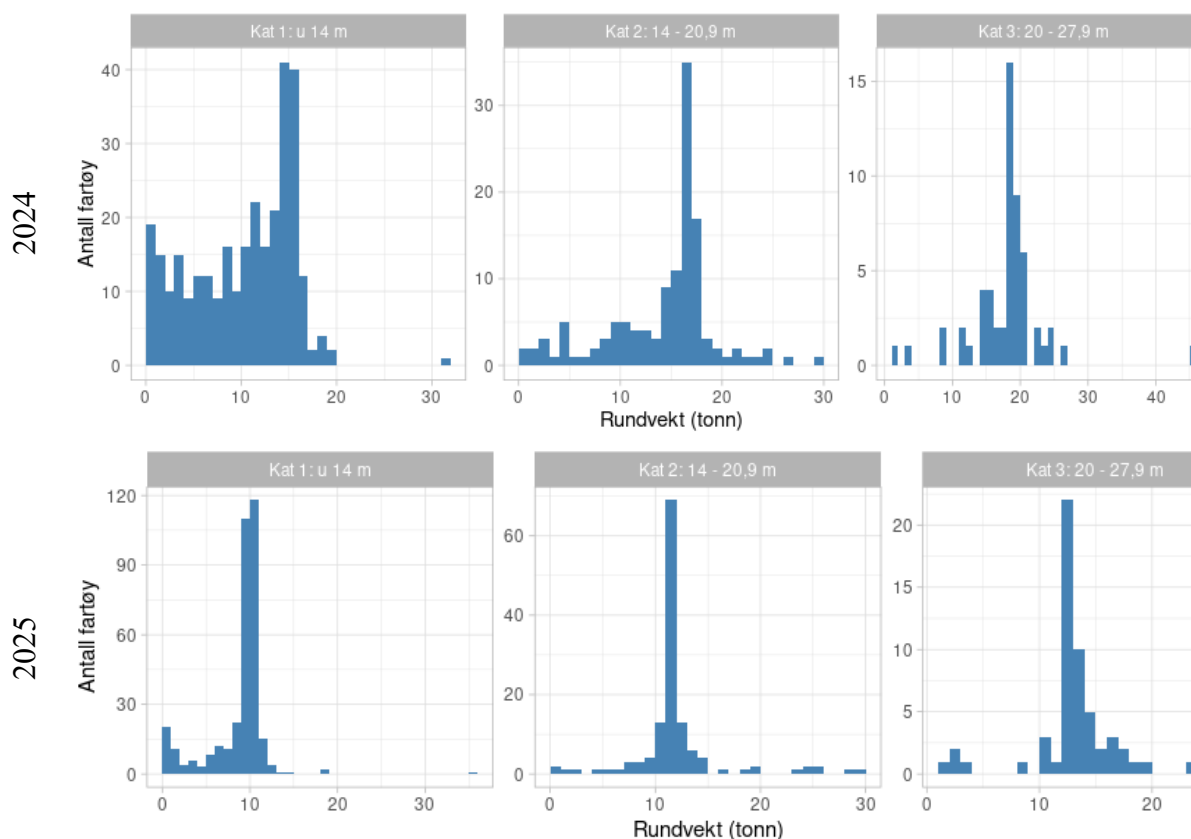
Tabell 6: Maksimalkvoter 2016-2025

Største lengde	2016	2017-2023	2024	2025
0 - 13,9 meter	18 tonn	20 tonn	15 tonn	10 tonn
14 – 19,9 meter	21 tonn	22,5 tonn	16,9 tonn	11,25 tonn
20 – 27,9 meter	24 tonn	25 tonn	18,75 tonn	12,5 tonn

Ettersom det ikke er innført deltakerbegrensning i fisket etter blåkveite er det potensielt mange fartøy som vil kunne fiske på en forholdsvis liten kvote. Interessen må forventes å øke noe, spesielt ettersom torskekvote reduseres betydelig.

Det kanskje viktigste grepet for å motvirke en eventuell kappfiskeproblematikk for 2026 er å gjennomføre direktefisket i en periode og å finne en overregulering der de fleste aktørene som vil delta forventer å kunne nå en ønsket utnyttelse av maksimalkvoten. Da vil de kunne disponere fisket over tid slik de foretrekker. Det er usikkerhet både i deltagelse og hvor stor kvoteutnyttelsen vil være. Noen velger å ikke utnytte maksimalkvoten fullt ut.

De individuelle fartøyenes kvoteutnyttelse de to seneste årene er illustrert i figur 2. For 2025 fremgår det at de fleste fartøyene i samtlige lengdegrupper innen kystgruppen har hatt en fangst som ligger nær maksimalkvoten. Figuren viser også at en større andel av fartøyene i 2025 har utnyttet en høyere andel av maksimalkvoten sammenlignet med 2024.

Figur 2: Histogram over fangst per fartøy, konvensjonelle fartøy under 28 meter største lengde i 2024 og 2025. Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 1. oktober 2025

På denne bakgrunnen foreslår Fiskeridirektøren at det tildeles svakt overregulerte maksimalkvoter basert på forventet deltagelse og forventet utnyttelse av maksimalkvotene i de ulike lengdegruppene. Reduserte både gruppe- og maksimalkvoter gir isolert sett grunn til å forvente redusert deltagelse ettersom totaløkonomien i fisket svekkes. Samtidig bidrar trolig kvotereduksjonen for torsk og blåkveite til økt deltagelse. I beregningene legges det til grunn at deltakelsen i alle lengdegrupper øker med 5 %.

Kvoteutnyttelsen i de ulike lengdegruppene var god i 2025. Dette er også forventet for 2026. I anslagene legges det opp til 10 % overregulering. Fangstpotensialet i direktefisket påvirkes også noe av at bifangsten tatt før direktefisket reduserer fartøyenes fangster. Dette utgjør med reduserte kvoter noe større andel, men forventes ikke å ha vesentlig betydning. I tabellen under er det bare talt opp fartøy med større fangst enn 0,25 tonn i perioden mai til og med august. Det vil være en viss fangst knyttet til disse fartøyene også, noe som virker i motsatt retning.

Tabellen under illustrerer deltagelsen de seneste to årene og anslått deltagelse i 2026, noe som er usikkert. Tabellen angir også maksimalkvoten basert på regneeksempelet per lengdegruppe for en proporsjonal reduksjon i fjorårets maksimalkvoter ved en overregulering på 10 %.

Tabell 8: Deltagelse (fartøy med fangst over 0,25 tonn fra mai til og med august) og anslag forventet deltagelse 2025 og forslag til maksimalkvoter

Største lengde	Deltagelse 2024	Deltagelse 2025	Anslag deltagelse 2026	Maks. kvote 2026
0 - 13,9 meter	299	342	359	7,4
14 – 19,9 meter	126	133	140	8,35
20 – 27,9 meter	58	58	61	9,25
«Overregulering»	33 %	10 %		10 %

Fiskeridirektøren foreslår at det tildeles maksimalkvoter som vist i tabell 8. Det bes om innspill på anslått deltagelse og eventuell overregulering av maksimalkvotene.

Fiskeridirektoratet sendte 29. september 2025 ut høring om deltakerforskriften. I høringen bes det om innspill innen 10. november 2025 på behovet for å innføre et vilkår om at eier må være hovedsmann i fisket etter blåkveite. En slik endring vil kunne påvirke antallet fartøy som deltar i direktefisket etter blåkveite, noe som vil kunne få innvirkning på maksimalkvotens størrelse.

7.3.3 Bifangst i kystgruppen

Mengden blåkveite som har medført inndragning har økt de senere årene. Dette kan indikere at fiskeflåten i økende grad opplever problemer med å holde andelen blåkveite innenfor grenseverdien på 7 %. Fiskeridirektoratet indikerte i reguleringsmøtet i 2022 at dette forholdet skulle følges opp fremover.

Andelen blåkveite i landingene varierer betydelig og er generelt høyest i september og oktober for så å falle til lave nivå i november og desember. I all hovedsak har andelen vært under 7%, men de seneste årene har denne økt. Fra og med september i 2024 hadde om lag halvparten av landingene med blåkveite i fangstene mer enn 7 %, men mengden blåkveite tatt

som bifangst er redusert i forhold til 2023. Så langt i 2025 ser mengden blåkveite tatt som bifangst å være redusert i forhold til 2024, men det er fortsatt en betydelig mengde som fiskes med høyere andel enn 7 %. Det er viktig å tilrettelegge for at all fangst rapporteres og at fisket kan gjennomføres. Myndighetene vil derfor fortsette å følge opp dette forholdet fremover.

Det er et relativt lite antall fartøy som står for en betydelig del av bifangsten. I 2024 var det 3 fartøy som hadde landet over 10 tonn blåkveite hver. Dette er redusert til 1 fartøy så langt i 2025. I hovedsak landes blåkveite i denne perioden med innblanding under 20 %.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre ordningen med at fartøy som ikke har adgang til å delta i det direkte fisket eller når dette fisket ikke lenger er tillatt, kan ha inntil 7 % blåkveite om bord til enhver tid, ved avslutning av fisket og av landet fangst.

Fiskeridirektøren foreslår at ordningen med ukeavregning for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap og som leverer flere ganger pr. uke, videreføres.

Fiskeridirektøren foreslår at blåkveite tatt som bifangst når det ikke er adgang til direktefiske, går til fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket.

Dersom konvensjonelle kystfartøy over 28 meter skal tildeles en kvote som skal kunne tas i et direktefiske, vil det innebære et betydelig kvantum på bekostning av de øvrige gruppene. Etter fiskeridirektørens oppfatning er det ikke hensiktsmessig med en liberalisering av reguleringen for denne gruppen. Det legges da også til grunn at rederne ved utskiftning til større fartøy gjorde et valg som innebar at de ikke kan delta i et direktefiske etter blåkveite.

Fiskeridirektøren foreslår at konvensjonelle kystfartøy over 28 meter største lengde ikke kan ha mer enn 9,25 tonn blåkveite som bifangst i løpet av 2026.

7.4 REGULERING AV FISKET FOR TRÅLERE OG KONVENSJONELLE HAVFISKEFARTØY

Inneværende år har trålere og konvensjonelle havfiskefartøy kunnet fiske og lande en fartøyskvote på 57 tonn blåkveite. Denne kvoten skal også dekke eventuell bifangst av blåkveite i andre fiskerier.

Deltakelsen til trålere og konvensjonelle havfiskefartøy har i foregående år vært forutsigbar og ganske stabil. De fleste fartøyene har utnyttet kvoten godt. I 2024 (2023) deltok 39 (38) trålere og 26 (24) konvensjonelle havfiskefartøy. Så langt i 2025 har 35 trålere og 19 konvensjonelle havfiskefartøy landet fangst av blåkveite. Det er nå registrert 39 tråltillatelser og 26 konvensjonelle havfiskefartøy. Med redusert torskekvote er det rimelig å forvente at alle fartøyene deltar og at alle tar hele sin kvote. En del av fartøyene har en viss overutnyttelse av fartøyskvoten. Det foreslås derfor ingen overregulering for 2026.

For 2026 foreslår fiskeridirektøren at trålerne og konvensjonelle havfiskefartøy tildeles en fartøyskvote på 44 tonn blåkveite. Denne kvoten kan fiskes i et direktefiske, men må også dekke bifangst i andre fiskerier.

7.5 FREMMEDSTOFFER I BLÅKVEITE

Havforskningsinstituttet har foretatt en basisundersøkelse for blåkveite ved prøvetaking i perioden 2006-2008. Det er gjennomført oppfølgingsundersøkelser i perioden 2011-2015 og i 2017-2025.

På bakgrunn av resultatene fra basisundersøkelsen og oppfølgingsundersøkelsene ble det bestemt å stenge for fiske etter blåkveite, først et område ved Trænadjupet i 2011, og deretter et område langs Eggakanten utenfor Lofoten i 2012. Disse stengningene ble videreført fram til og med 2015.

Undersøkelsene har vist at det er betydelig variasjon i nivåene av dioksiner og dioksinlignende PCB i blåkveite fra år til år i alle områder som er undersøkt. Generelt er det vist at nivåene har vært høyest for prøver av fisk fanget i perioden 2006-2008 og i 2012, mens blåkveite fanget i 2011, 2013 og 2014 har hatt lavere verdier. Analysene fra 2015 viste et stabilt lavere nivå, og Mattilsynet anbefalte derfor at de to områdene kunne åpnes for fiske i 2016. Etter dette har ingen områder blitt stengt på denne bakgrunn.

Det vil fremdeles være behov for tett overvåkning av nivåene av fremmedstoffer, særlig dioksiner og dioksinlignende PCB. I 2023 og 2024 ble det tatt prøver ved eggakanten mellom 72 og 73°N og i hovedområde 03 (Øst-Finnmark). Resultatene for 2020-2024 og de foreløpige for 2025 (ikke analysert for organiske miljøgifter), viser at nivåene av miljøgifter ligger godt under grenseverdiene for mattrygghet. Ingen enkeltfisk oversteg grenseverdiene for tungmetaller eller organiske miljøgifter.

7.6 RØKTINGSFREKVENS

Røktingsfrekvensen av garn i blåkveitefiske varierer med område, tilgjengelighet, værforhold og andre faktorer. I mange tilfeller bidrar dette til betydelig kortere røktingsfrekvens tidlig i fisket enn hva som er maksimalt tillatt. Dette er gunstig av hensyn til både kvalitet og mer optimal høsting. Fiskeridirektoratet finner det likevel riktig å minne om at blåkveitegarn skal røktes minst annen hver dag. Dette primært av dyrevelferdshensyn, men forsøk har vist at bunndyr, fortrinnsvis lus, kan angripe fisken allerede i en tidlig fase, noe som igjen kan føre til redusert kvalitet, samt uakseptabelt utkast.

7.7 TAP AV GARN

Direkte fiske etter blåkveite utøves med snurrevad, line og garn. Fiske utøves på store dyp, ofte med utfordrende driftsforhold som kan medføre tap av fiskeredskap. Snurrevad er en relativt ny redskap i dette fisket og med få tap. For line og garn er tapene større. Tap av line skyldes ofte brukskonflikt og fastheking i tidligere tap og konsekvensene i form av spøkelsesfiske for denne redskapen anses som mindre i det totale bildet.

Årsakene til tap av garn er sammensatte. Avsliting under innhaling er den vanligste årsaken, grunnet høy vekt (store dyp), ofte i kombinasjon med sterk strøm og høy sjø. Tap av garn i dette fisket var i 2024 på det høyeste som er registrert. Det er gått noe ned i 2025, men er fremdeles høyt. Deltakelsen i dette fisket har også vært høy både i 2024 og 2025, samt at det er en del nye aktører som utøver fiske under krevende forhold.

Vi kjenner ingen fiskeri hvor faren for spøkelsesfiske og unødig beskatning er større, både på kort og lang sikt etter tapstidspunkt, enn hva som er tilfelle for garnfiske etter blåkveite. Etterlevelse av sokningsplikten synes å være lav. Erfaring viser også at blåkveitegarn opprettholder fiskeevnen lengre enn andre garn som følge av at det er lite begroing på store dyp samt liten annen fiskeriaktivitet. Fisket har på sett og vis gjort seg avhengig av den årlige opprensingen av tapte fiskeredskaper i regi av Fiskeridirektoratet. Tapene i garnfiske etter blåkveite er en fare som må tas med stort alvor. Vi er av den oppfatning at når den nye reguleringen med en lengre periode, får sette seg og intensiteten i fisket fordeles bedre, så vil dette også bidra til lavere tapstall.

Krav til merking av selve garnlenken ved fiske etter blåkveite har nå virket i 2 sesonger. I denne tiden har vi veiledet ved manglende merking. Fremdeles finnes garnlenker som ikke er meldt tapt, og fremdeles er det for mange garnlenker som ikke er merket slik det kreves. Betydelige mengder av gjenfunnet garn og utstyr er levert tilbake til eiere, men fremover vil det ikke bli levert tilbake garn som mangler merking i henhold til gjeldende krav.